

Faure a Nyer (Conflent) (1959; Ll. xxiv, 18) i les *fontes de Faure a Taüll* (Alta Ribagorça) (1953; Ll. xiii, 153). *Corral de Fauró* (dim. en -ó < -ONE?) a Castelló de la Plana (1961; xxix, 31), i el *Tossalet de Fauri* (dim. en -i < -INU?) al Pla de Senarta (Benasc) (1965; Ll. xlvi, 8).

Del. ll. FABRICA 'la farga o l'edifici on treballa el *faber* ('ferret', 'fuster').

La Fàbrega: veïnat situat al te. de les Planes d'Hos-¹⁰ toles (Garrotxa). Pron. pop.: *lə fábrəgə*, oït per Casacuberta a St. Feliu de Pallerols.

Es troben esmentats uns masos homònims en els capbreus de Navès i de Besora, S. xii (Arx. de Solsona); i al Vallespir hi ha el *Pla de la Fàbrega* (pron. *lə fábrə* < *Fàbrega*) al te. de Serrallonga (1959; xxiv, 65).

Sant Joan de FABREGUES (pron. *səŋ ɣuán də fábrəgəs* 1929), veïnat agregat al mun. de Rupit (Osona): *castro Fabricas in parochia Sti. Johannis* 968 (Mon-salvatje, *Not. Hist.* xi, 214), *Fabricis* S. xii. En les llistes de parròquies Pladevall (*Cat. Rom.* ii, Osona i, 72), *S. Johannis de Fabricis* 1332 (Junyent, *Misc. Griera* i, 380). Respecte a la menció de 986 (*castro Fabricas*), ens informa la *Gran Enc. Cat.* (s. v.) que l'antic castell de Fàbregues es trobava «al límit de Collsacabra, situat prop de l'església parroquial de Sant Joan de Fàbregues (...) que centrava un extens terme, fraccionat el S. xi en els de Rupit i de Fornils [?] i que comprenia els actuals municipis de Rupit, Pruit i Susqueda».

En el mateix terme mun. hi ha el gran mas també dit *Fàbregues* (1934), situat en el serrat que separa la riera de Rupit del sot d'Aiguacalda, al Sud de St. Joan de Fàbregues. Potser és el mateix que *La Fàbrega*, que s'albira al N. dalt de les muntanyes, des del turó de Can Puig (al N. de St. Hilari Sacalm, 1932).

Fabregada < FABRICĀTA: Nom d'un antic alou, del qual resta avui una capella al te. de St. Esteve de la Sarga (Conca de Tremp), a l'Oest de Coma Roja (1957; xviii, 127): *ipsa Fabricata* 1044 (*BABL* vi, 113). Es coneixen mencions antigues de dos NLL homònims: l'un prop de Pont de Suert (Alta Ribagorça): *Fabrigada* 955 (Abadal, *Pallars i Rib.*, 370), i l'altre al Baix Llobregat vora St. Feliu de Llobregat: *Fabregada* 1172 (*Cart. St. Cugat* iii, 241).

Cal remarcar així mateix la *bassa del Fabregat* < FABRICĀTU a Bell-lloc del Maestrat i el *mas de Fabregat* a la Vall d'Alba (Maestrat) (1961; xxviii, 153, 168); i, prop de St. Martí de Centelles (Osona). Quant al mas anomenat *el fábrəgá* 1925, a mig camí de St. Martí a Barnils, dalt de la serra sembla un derivat col·lectiu en -ARE i per tant és probable que vingui del nom de planta *alfàb(r)ega*, d'origen aràbic, inconnex (*DECat*).

Sobre els nombrosos NLL *Farga* < FABRICA, veg. ⁵⁵ *DECat* iii, 839b11-40b51, i *Nomencl. C.E.C.* s. v..

Del cultisme *Fàbrica*: molts al territori lingüístic, ací s'esmentaran alguns dels més importants (vegeu-ne d'altres en el *N.C.E.C.*, s. v.): *La Fàbrica* (pron. *fábrike*, Casacuberta), veïnat del mun. d'Artesa de Se-

gre (Noguera); *la Fàbrica d'Alguaire*, colònia industrial al mun. d'Alguaire (Segrià); *la Fàbrica del Fusteret*, veïnat del mun. de Súria (Bages); *la Fàbrica de Bellveí*, veïnat del mun. de Calders (Bages); *la Fàbrica del Riu* (o *d'En Rosal*), veïnat del mun. de Berga (Berguedà); *la Fàbrica de Tírvia* (Pallars Sobirà), a la confluència de la Noguera de Cardós, la Noguera de Vall Ferrera, i la Coma de Farrera, i punt de partida, en la carretera, del corriol que puja a Tírvia; *mas la Fàbrica* (pron. *lə frárikə*) al te. de Lladurs (Solsonès) (1963; xxxviii, 175); *la Fàbrica*, partida prop de Vilanova d'Alcolea (Alt Maestrat) (1961; xxviii, 171); *punta la Fàbrica*, vora Peníscola (Baix Maestrat) (1961; Ll. xxviii, 193). En plural hi ha les *Fàbriques*, nom de dues partides ben rurals [doncs mossarabisme?] al te. de la Serra d'En Galceran (Alt Maestrat) (1961; xxviii, 159-60). Ph. R.

Fadal(leus), Puig ~ (Anoia doc. de 1114), veg. nota a l'art. *La Goda*

FADES

Llogaret de l'Alta Ribagorça, agr. al mun. de Bisaurri, entre aquest poble i Les Pauils (xix, 25.9; *E. T. C.* i, 50 n. i 115; *DECat* ii, 484a35 ss.).

DOC. ANT. Fadas, en el cens de l'a. 1495; 1554 (Moner, *Bibl. Escr. Rib.*, 114); a. 1620 (*Bu. Ass. Exc. Cat.* xi, 128).

HOMÒNIMS. Fades, collet de ~, terme de la Bastida de Bellera (xxi, 162) (Flamicell), deu ser el mateix nom que la Serra de Fades que Abadal (*P. i R.*, 372) situa en el te. de Benés, doc. *Collo de Fatas* a. 979 (ib., n.º 233).

Coma de les Fades, partida del terme de Portè (Alta Cerdanya) (Coromines, 1931).

Com el cat. *fadà*, provindria del llatí *FATA* 'els fats', plural de *FATUM* (cf. *DECat* iii, 909a29-40), probablement per la idea popular, transmesa arreu pel folklore, que les fades freqüenten els indrets solitaris de les muntanyes, i s'apareixen, de cop i volta, al cansat caminant quan guanya les altes collades, veg. *DECat* ii, 484a28-485a26. J. F. C.

Fadet, *Bini-*, V. vol. i, 134-135

FADRELL, FADRA, i altres topònims afins d'origen aràbic

(1) *Fadrell* és un antic llogaret, avui reduït a partida rural dins el terme de Castelló de la Plana. Avui queda l'antiga esgl. reduïda a ermita de St. Jaume, amb la pila baptismal i la tàpia del cementiri (*GGRV* 386).

En tinc nota de l'enq. de 1961 (xxix, 34.21), i anàlogament *AlcM*, s. v. (cf. *BSCC* xiv, 89); amb l'antiga esgl. de Sant Jaume de *Fadrell* (p. 85, i foto i fig. 2). V. Forner (*BSCC* xiv, 263) el dóna com al-